

Recordvestiging Visdief op nieuw broedeiland in de Eems

Met 812 paar Visdieven in 2019 behoort het nieuwe broedeiland tot de grootste Nederlandse kolonies. Foto: Gerrit Kiekebos

In het voorjaar van 2018 kwam in de Eems ter hoogte van Bierum in Noordoost-Groningen een nieuw broedeiland gereed. Het is, zoals de naam 'Stern' aangeeft, speciaal voor sterns ingericht.

Succesvolle start

In het eerste jaar vestigden zich 389 paar Visdieven en 98 paar Noordse Sterns. Deze nestelden succesvol. Visdieven produceerden gemiddeld 1,05 jong per paar, Noordse Sterns 0,87 jong per paar. Er zijn in de Waddenzee maar weinig gebieden die zo succesvol zijn. Voorlopige resultaten uit 2019 overtroffen alle verwachtingen: er werden 812 paar Visdieven en 216 paar Noordse Sterns geteld. Hiermee behoort het eiland, in omvang ongeveer 2 hectare groot, in één klap tot de grootste Nederlandse kolonies. Grotere kolonies Visdieven worden normaliter alleen in het IJssel- en Markermeer aangetroffen (het eiland De Kreupel en de nieuw gereed gekomen Marker Wadden).

Succesfactoren

Ook in 2019 waren de kuikens in goede conditie en werden veel jongen vliegvlug (uitwerking in voorbereiding), mede dank-

zij de goede haringstand, die ook bij andere soorten (Kleine Mantelmeeuw) en elders in de internationale Waddenzee (o.a. Visdief Sleeswijk-Holstein) tot goede broedresultaten leidde. Daarnaast is het eiland met een goed gebouwd elektrisch raster afgeschermd tegen (land)predatoren als vos en marterachtigen die het eiland bij laag water zouden kunnen bereiken. In 2018 broedde in de Eems-Dollard regio meer dan 80% van alle Visdieven en Noordse Sterns in een beschermde omgeving. Dat aandeel zal in 2019 nog zijn toegenomen.

Herkomst broedvogels

In 2018 bestond een deel van de broedparen uit mislukte broedvogels van elders uit de regio (kleurringprogramma Derick Hiemstra). De lage aantallen in andere kolonies in de Eems-Dollard in 2019 doen vermoeden dat deze vogels nu definitief voor het nieuwe eiland kozen. Deels is dat ook zo bedoeld: het eiland werd aangelegd

om sterns weg te lokken van de bedrijventerreinen (overlast) en windmolens (sterfte) in de nabijgelegen Eemshaven. Of de aantallen die nu op het eiland broeden ook positief uitwerken op de totale stand in de Waddenzee (of vooral een verschuiving betekenen), moet nog blijken als alle gegevens van elders binnen zijn. Gezien de grote aantallen ligt het wel voor de hand, en dit zou ook wenselijk zijn, omdat de aantallen van beide soorten tot nu toe in de Waddenzee (ver) onder de doelstellingen van het Natura 2000 beheerplan liggen.

Toekomst

Het is belangrijk om de vegetatieontwikkeling in de gaten te houden. Afhankelijk van de frequentie van overspoeling in de winter, zal waarschijnlijk aanvullend beheer nodig zijn om het eiland permanent geschikt te houden als broedterrein voor sterns (en andere kustbroedvogels). Enige beschutting voor de kuikens in de vorm van vegetatie is wel van belang, maar als het eiland geheel dichtgroeit verliest het snel z'n aantrekkingskracht. Wat dit betreft onderscheidt 'Stern' zich niet van andere nieuw aangelegde broedplaatsen.

● Kees Koffijberg & Peter de Boer

Noordse Sterns doen het al vele jaren slecht in het Waddengebied, zodat de succesvolle vestiging op het nieuwe broedeiland een opsteker is.

Foto: Arie Ouwerkerk

Visdieven profiteerden van een gunstige voedselsituatie.

Foto: Rick van der Kraats

Sovon voert in opdracht van de Provincie Groningen de monitoring van aantallen en broedsucces op het nieuwe eiland 'Stern' uit en werkt daarbij samen met Bureau Altenburg & Wymenga, Derick Hiemstra (RAS-project sterns) en de beheerder Natuurmonumenten. Zie ook sovon.nl/broedeilandstern2018

Het nieuwe broedeiland 'Stern' ligt onder de rook van de Eemshaven en is onder andere aangelegd om de daar aanwezige broedvogels een alternatieve broedlocatie te bieden. De in 2019 al zichtbare vegetatieontwikkeling kan het eiland op termijn ongeschikt maken als broedterrein.

Foto: Peter de Boer.

Jonge Visdief doet vleugeloefeningen. Broedeiland Stern, 9 juli 2019.
Foto: Peter de Boer

Rob Goldbach Publicatie Fonds

Het Rob Goldbach Publicatie Fonds is een speciaal fonds van Sovon Vogelonderzoek Nederland. Het is ingesteld na het overlijden van ons oud-bestuurslid Rob Goldbach in 2009. Rob was acht jaar lang een gewaardeerd bestuurslid, fanatiek vogelaar én onderzoeker.

Doelstelling

Met het fonds willen we een bijdrage leveren aan de totstandkoming van (populair) wetenschappelijke artikelen en andere publicaties over vogelonderzoek.

Publicaties over vogelonderzoek door vrijwilligers en/of vogelwerkgroepen uit de achterban van Sovon hebben een streepje voor. Zo wil Sovon met het fonds een bijdrage leveren aan de totstandkoming van regionale publicaties, zoals een Avifauna of een jubileumoverzicht. Het fonds wordt gevuld door Sovon zelf en donaties. Zo gaf de Van Heeststichting een aantal jaar achter elkaar een mooie bijdrage aan het Goldbachfonds.

Recent gesteunde projecten

- Boek *Grielenmonografie* (werkgroep Grielenmonografie Nederland)
- Boek *Fraaie schepsels – De grote stern in Nederland* (Ed Buijsman)
- *Avifauna Biesbosch* (Vogelwerkgroep Biesbosch/Stichting Natuur- en Vogelwacht)

Hoe kunt u bijdragen?

Er wordt goed gebruik gemaakt van het Fonds. Dat is mooi, maar dat betekent ook dat het fonds financiële aanvulling goed kan gebruiken. Wilt u meehelpen publicaties over vogelonderzoek tot stand te brengen? Dat kan op de volgende manieren:

- een eenmalige donatie;
- een periodieke schenkingsovereenkomst (volledig aftrekbaar van de belasting);
- help mee het Fonds bekend te maken. Hoort, zegt het voort!

Meer informatie

> sovon.nl/goldbachfonds